

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY

ระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ว่าด้วย การบริหารจัดการนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา
พ.ศ. 2566

ตามที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีนโยบายด้านนวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนวัตกรรม และนำนวัตกรรมมาเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม ผลงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งจะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน อาศัยอำนาจตามความในข้อ 16 แห่งข้อบังคับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วย การบริหารจัดการนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2565 ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จึงได้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคว่าด้วยการบริหารจัดการนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2566”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ คำสั่ง หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรืออนุมติอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 หากมีการเปลี่ยนแปลงชื่อหน่วยงาน ชื่อตำแหน่ง หลังระเบียบนี้มีผลบังคับใช้แล้ว ให้หน่วยงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจตามระเบียบนี้ต่อไป

ข้อ 5 เพื่อประโยชน์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือมีความจำเป็นต้องดใช้ระเบียบนี้ในเรื่องใดให้ผู้ว่ากรมมีอำนาจอนุมัติ

ข้อ 6 การใดที่ได้ดำเนินการตามระเบียบ คำสั่ง หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรืออนุมติอื่นใดที่ยังไม่แล้วเสร็จในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบ คำสั่ง หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรืออนุมติดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ เว้นแต่จะสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ โดยไม่เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ก็ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 7 ให้รองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ 8 ...

ข้อ 8 ผู้ว่าการ อาจมอบอำนาจตามระเบียบนี้ โดยให้ค้ำถึงระดับตำแหน่ง และ ความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับมอบอำนาจเป็นสำคัญ

ข้อ 9 ในระเบียบนี้

“การจัดการนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา” หมายความว่า การใช้ ประโยชน์จากงานนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา การแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่าง ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. กับ กฟผ. และการส่งเสริมให้มีการประดิษฐ์ คิดค้น และสร้างสรรค์ งานนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญาของ กฟผ.

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานที่สร้างผลงาน หรือหน่วยงาน ต้นสังกัดของผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. หรือหน่วยงานที่กลุ่มของผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน ใน กฟผ. ตกลงร่วมกันให้เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ

หมวด 1 การคุ้มครองนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา

ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่

ข้อ 10 ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. และหน่วยงานเจ้าของโครงการ มีหน้าที่ รักษาข้อมูลที่เป็นความลับ โดยต้องไม่เปิดเผย เผยแพร่หรือกระทำด้วยวิธีการใดให้บุคคลภายนอกได้ทราบ ความลับนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กฟผ. เป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. และหน่วยงานเจ้าของโครงการที่ต้องการเปิดเผยข้อมูลต้องนำเสนอรองผู้ว่าการตามสายงานบังคับบัญชา เป็นผู้อนุมัติ

กรณีที่ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. และหน่วยงานเจ้าของโครงการ เปิดเผยข้อมูลแก่บุคลากรที่ปรึกษา และหรือบุคคลภายนอก จะต้องดำเนินการให้บุคลากรที่ปรึกษา และหรือ บุคคลภายนอกดังกล่าวต้องผูกพันในการรักษาความลับของข้อมูลที่เป็นความลับนั้น โดยจะต้องมีมาตรการที่ เหมาะสมในการเก็บรักษาความลับ เพื่อป้องกันไม่ให้ข้อมูลที่เป็นความลับถูกนำไปใช้โดยมิได้รับอนุญาตหรือ ถูกเปิดเผยแก่บุคคลอื่น และจะต้องมีการจัดทำสัญญาหรือข้อตกลงรักษาข้อมูลที่เป็นความลับด้วย (Non-Disclosure Agreement: NDA)

ข้อ 11 เมื่อผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. พบการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็น ความลับโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือพบการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ให้ดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ โดยในส่วนกลางแจ้งฝ่ายคดีและสอบสวน และในส่วนภูมิภาคแจ้งการไฟฟ้าในพื้นที่ เพื่อให้ หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลที่เป็นความลับ โดยไม่ได้รับอนุญาต และระงับยับยั้งการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นความลับ ออกสู่สาธารณะ

ข้อ 12 ...

ข้อ 12 ห้ามผู้ปฏิบัติงานใน กฟภ. นำผลงานนวัตกรรม ผลงานวิจัย ทรัพย์สินทางปัญญา หรือใช้ความรู้ สถิติ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เป็นของ กฟภ. ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในการทำวิจัยหรือพัฒนานวัตกรรมกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการ

ในกรณีที่ได้รับอนุมัติตามวรรคหนึ่ง ให้ทำความตกลงเกี่ยวกับสิทธิในผลงาน โดยจัดทำเป็นสัญญาหรือข้อตกลงระหว่าง กฟภ. กับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก

ข้อ 13 กรณีผู้ปฏิบัติงานใน กฟภ. ลาศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงาน โดยมีได้นำผลงานนวัตกรรม ผลงานวิจัย ทรัพย์สินทางปัญญา หรือใช้ความรู้ สถิติ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เป็นของ กฟภ. ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในการทำวิจัย ให้ความเป็นเจ้าของนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญา เป็นไปตามสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างผู้ปฏิบัติงานใน กฟภ. กับสถาบันการศึกษา ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนอื่น หรือสถาบันต่างประเทศหรือระหว่างประเทศนั้น ทั้งนี้หากเป็นการอบรมที่มีการตกลงทำวิจัยร่วมกัน ให้ความเป็นเจ้าของนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญา เป็นไปตามที่ตกลงกัน แต่ให้นำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษาเท่านั้น

ข้อ 14 ให้ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้ามีหน้าที่บริหารจัดการนวัตกรรม ผลงานวิจัย ที่นำมาใช้ในงาน ตามที่ระเบียบนี้กำหนด

ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการมีหน้าที่บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ตามที่ระเบียบนี้กำหนด

ส่วนที่ 2 การพิจารณาขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ 15 การขอรับความคุ้มครองผลงานนวัตกรรมและผลงานวิจัยทั้งใน และหรือต่างประเทศที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกองนวัตกรรม ให้ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟภ. หรือหน่วยงานที่ผู้สร้างผลงานสังกัด เป็นผู้รวบรวมผลงานเสนอผ่านสายงานบังคับบัญชามายังกองนวัตกรรม เพื่อพิจารณานำเสนอผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้าอนุมัติขอรับความคุ้มครอง โดยอาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการยื่นขอรับความคุ้มครอง หรือส่งเรื่องให้ฝ่ายนิติการดำเนินการก็ได้

กรณีขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟภ. หรือหน่วยงานที่ผู้สร้างผลงานสังกัดที่ต้องการขอรับความคุ้มครองเสนอเรื่องตามสายงานบังคับบัญชาเพื่อขออนุมัติต่อรองผู้ว่าการในสังกัด และส่งเรื่องให้ฝ่ายนิติการดำเนินการยื่นขอรับความคุ้มครองต่อไป

ข้อ 16 นวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นใด ที่ยื่นขอรับความคุ้มครอง ให้ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟภ. มีชื่อปรากฏในฐานะผู้สร้างสรรค์หรือผู้ประดิษฐ์ ตามหลักเกณฑ์ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด

ข้อ 17 เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัตินวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นใดที่จะขอรับความคุ้มครองสิทธิให้พิจารณาจากปัจจัยข้อหนึ่งข้อใด ดังนี้

(1) ข้อมูลด้านการบริหารจัดการและผลกระทบ

- ความเป็นเจ้าของสิทธิ
- ความสอดคล้องต่อนโยบายของ กฟผ.
- ค่าใช้จ่ายในการขอรับความคุ้มครอง
- การให้ความร่วมมือ และความมุ่งมั่นของผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ.

(2) ข้อมูลด้านธุรกิจและการใช้ประโยชน์

- ข้อมูลสภาพตลาด
- ศักยภาพในเชิงพาณิชย์
- เวลาโดยประมาณที่ต้องใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยี
- ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อนำนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์

(3) ข้อมูลด้านเทคโนโลยี โดยผลงานนั้นต้องมีความแตกต่างจากคู่แข่ง มีลักษณะเด่นสามารถแก้ไขปัญหา และสามารถทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่สามารถแข่งขันในตลาดได้

- พิจารณาจากวงจรชีวิตเทคโนโลยี
- ระดับความพร้อมใช้ของเทคโนโลยี (Technology Readiness Level : TRL)
- สามารถใช้งานได้หลากหลาย
- การตรวจสอบกรณีที่มีการละเมิด

(4) ข้อมูลด้านการคุ้มครองทางกฎหมายตามกฎหมายสิทธิบัตรของประเทศที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง

ส่วนที่ 3 การต่ออายุความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ 18 เกณฑ์การพิจารณาเพื่อต่ออายุหรือยุติความคุ้มครอง ให้ใช้เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัตินวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาที่จะขอรับความคุ้มครองสิทธิ ตามข้อ 17 โดยให้อำนาจฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้าพิจารณาอนุมัติต่ออายุความคุ้มครอง หรือยุติความคุ้มครองในนวัตกรรม หรือผลงานวิจัย โดยอาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการต่ออายุความคุ้มครอง หรือส่งเรื่องให้ฝ่ายนิติการดำเนินการก็ได้

กรณีต่ออายุ หรือยุติความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้หน่วยงานตามข้อ 15 วรรคสอง เสนอเรื่องตามสายงานบังคับบัญชาเพื่อขออนุมัติต่อรองผู้ว่าการในสังกัด โดยให้ใช้เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัตินวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาที่จะขอรับความคุ้มครองสิทธิตามข้อ 17 ได้โดยอนุโลม โดยส่งเรื่องให้ฝ่ายนิติการดำเนินการต่อไป

ข้อ 19 กรณีผลงานที่ได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัตินวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาที่จะขอรับความคุ้มครองสิทธิ ตามข้อ 17 หรือเกณฑ์การพิจารณาเพื่อต่ออายุ ตามข้อ 18 ให้กองนวัตกรรมพิจารณานำเสนอผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนา ระบบไฟฟ้าพิจารณาอนุมัติขอยุติความคุ้มครองในผลงานดังกล่าวได้

หมวด 2 การใช้ประโยชน์นวัตกรรม ผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญา

ส่วนที่ 1 การใช้ประโยชน์

ข้อ 20 การใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา สามารถจำแนกรูปแบบการใช้ประโยชน์ (Utilization) ได้ ดังนี้

(1) การนำไปใช้ประโยชน์ภายในองค์กร (Internal Use) เช่น การผลิต ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ จำหน่าย จ่ายแจก หรือจ้างเพื่อการผลิต ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ จำหน่าย จ่ายแจก หรือการขยายผลใช้งานภายในองค์กร เป็นต้น

(2) การนำไปใช้ประโยชน์เชิงงานวิจัยและหาทุนสนับสนุน (Funded Research) เช่น ความร่วมมือองค์กร (Strategic Partnership) การให้คำปรึกษา (Consultancy) รับจ้างวิจัย (Contract Research) หรือร่วมวิจัย (Collaborative Research) เป็นต้น

(3) การนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ (Commercialization) เช่น การอนุญาตสิทธิ (Licensing – Out) หรือรับอนุญาตสิทธิ (Licensing – In) การโอนสิทธิ (Assignment) การร่วมลงทุนในรูปแบบบริษัทจัดตั้งใหม่ หรือการร่วมลงทุนในรูปแบบบริษัทสตาร์ทอัพ (Start-up) หรือการร่วมลงทุนในรูปแบบการแยกตัวออกจัดตั้งบริษัทใหม่ (Spin-off) หรือการร่วมลงทุนในรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น

(4) การนำไปใช้เชิงสาธารณะประโยชน์ เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อไปใช้ในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ข้อ 21 แนวทางการพิจารณารูปแบบการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญา (Utilization) ที่เหมาะสมตามข้อ 20 ให้พิจารณาจากปัจจัยข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (1) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา
- (2) ความพร้อมด้านบุคลากรของผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี
- (3) ความพร้อมด้านเงินทุนสนับสนุน
- (4) ความจำเพาะเจาะจงของปัญหา
- (5) ความร่วมมือในภาพใหญ่
- (6) ความพร้อมของตลาด
- (7) ความพร้อมของการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้รับถ่ายทอด
- (8) นโยบายองค์กร

ข้อ 22 ให้ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า นำเสนอรองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนา ระบบไฟฟ้า พิจารณานุมิตินานวัตกรรม หรือผลงานวิจัยของ กฟผ. เพื่อไปใช้ประโยชน์ตามข้อ 20 ได้ตาม ความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแนวทางข้อ 21 และคำนึงถึงประโยชน์ที่ กฟผ. จะได้รับเป็นสำคัญ

กรณีนำทรัพย์สินทางปัญญาอื่นไปใช้ประโยชน์ตามข้อ 20 ให้หน่วยงานเจ้าของ โครงการนำเสนอผู้ว่าการอนุมัติ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแนวทางข้อ 21 และคำนึงถึงความเหมาะสม ตลอดจน ประโยชน์ที่ กฟผ. จะได้รับเป็นสำคัญ

การนำนวัตกรรม หรือผลงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ฝ่ายวิจัยและ พัฒนาระบบไฟฟ้า พิจารณาจัดทำความตกลงให้ชัดเจนในเรื่องสิทธิประโยชน์ เงื่อนไข ขอบเขตการใช้ประโยชน์ ระยะเวลาของการใช้ประโยชน์ ค่าตอบแทน และข้อกำหนดอื่นๆ ที่จำเป็นให้เรียบร้อยก่อน โดยต้องจัดทำเป็น สัญญาหรือข้อตกลงไว้ด้วย โดยนำเสนอรองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนาระบบไฟฟ้าอนุมัติ

การนำทรัพย์สินทางปัญญาอื่นไปใช้ประโยชน์ตามวรรคสอง ให้หน่วยงานเจ้าของ โครงการ พิจารณาจัดทำความตกลงให้ชัดเจนในเรื่องสิทธิประโยชน์ เงื่อนไข ขอบเขตการใช้ประโยชน์ ระยะเวลาของการใช้ประโยชน์ ค่าตอบแทน และข้อกำหนดอื่นๆ ที่จำเป็นให้เรียบร้อยก่อน โดยต้องจัดทำเป็น สัญญาหรือข้อตกลงไว้ด้วย โดยนำเสนอผู้ว่าการอนุมัติ

ข้อ 23 ในกรณีที่ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. มีความประสงค์จะใช้ชื่อและ ตราสัญลักษณ์ของ กฟผ. กับผลิตภัณฑ์นวัตกรรมและผลงานวิจัย ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้พิจารณานุมัติการใช้ชื่อและตราสัญลักษณ์ของ กฟผ. ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และประกาศว่าด้วยการใช้ตราสัญลักษณ์ของ กฟผ. ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

ในกรณีใช้ชื่อและตราสัญลักษณ์ของ กฟผ. กับทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้ผู้ว่าการ พิจารณานุมัติ

ส่วนที่ 2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ 24 รูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในนวัตกรรม และ ผลงานวิจัย มีดังนี้

- (1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบหลายราย (Non-Exclusive Licensing)
- (2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบจำกัดสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Licensing)
- (3) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบจำกัดสิทธิแต่เพียงผู้เดียว แต่ไม่จำกัดสิทธิเจ้าของเทคโนโลยี (Sole Licensing)
- (4) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในรูปแบบอื่นๆ

การถ่ายทอด ...

การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในนวัตกรรม และผลงานวิจัย จะกระทำในรูปแบบใดให้รองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนาระบบไฟฟ้าเป็นผู้อนุมัติ

การพิจารณาถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิให้พิจารณาใช้รูปแบบ หลายราย (Non-Exclusive Licensing) ก่อน เพื่อให้เกิดการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย แต่อาจพิจารณา รูปแบบอื่นได้ตามความเหมาะสม

การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง เป็นสิทธิของ กฟผ. แต่เพียงฝ่ายเดียวในการพิจารณาคัดเลือกผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ หรือจำกัดจำนวนผู้รับอนุญาตให้สิทธิได้ตาม ความเหมาะสม

การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอผู้ว่าการอนุมัติ โดยใช้รูปแบบการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม และ วรรคสี่ได้ โดยอนุโลม

ข้อ 25 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานวิจัย หรือนวัตกรรม ให้ ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า พิจารณากำหนดขอบอาณาเขตของการอนุญาตให้ใช้สิทธิในเทคโนโลยี (Territory Licensing), ระยะเวลาของการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในเทคโนโลยี (Limited Period of Licensing), การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา และค่าตอบแทนจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาต ให้ใช้สิทธิ ทั้งนี้ให้ระบุรายละเอียดในสัญญาหรือข้อตกลงให้ชัดเจน โดยนำเสนอรองผู้ว่าการสายงานวางแผนและ พัฒนาระบบไฟฟ้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามวิธีปฏิบัติสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตามเอกสารแนบท้ายระเบียบนี้

กรณีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้ หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอผู้ว่าการอนุมัติ โดยให้ถือปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตามระเบียบนี้ได้โดยอนุโลม

ข้อ 26 การกำหนดค่าตอบแทนจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตามข้อ 25 ให้กำหนดโดยให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับเทคโนโลยีที่จะถ่ายทอด เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อ กฟผ. และสร้างแรงจูงใจให้กับหน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจไปผลิตเป็นสินค้าและบริการ โดยกำหนดค่าตอบแทน ใน 2 ลักษณะดังนี้

(1) ค่าตอบแทนแบบชำระแบบมีเงื่อนไข ประกอบไปด้วย

(1.1) ค่าตอบแทนการเปิดเผยเทคโนโลยี (Disclosure Fee) กรณีถ่ายทอด เทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบหลายราย (Non-Exclusive Licensing) กำหนดในอัตราไม่เกิน ร้อยละ 30 จากมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่คำนวณได้

ในกรณีถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบจำกัดสิทธิ แต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Licensing) หรือแบบจำกัดสิทธิแต่เพียงผู้เดียวแต่ไม่จำกัดสิทธิเจ้าของเทคโนโลยี (Sole Licensing) กำหนดในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 จากมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่คำนวณได้

ค่าตอบแทนการเปิดเผยเทคโนโลยีสามารถเรียกเก็บแบบคราวเดียวหรือ แบ่งจ่ายเป็นงวดตามระยะเวลาหรือตามเงื่อนไขที่เหมาะสม

(1.2) ค่าตอบแทน ...

(1.2) ค่าตอบแทนการใช้สิทธิ (Royalty Fee) เป็นค่าตอบแทนที่ขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์ บริการและสาขาเทคโนโลยี โดยกำหนดในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 0.5 จากยอดขายหรือรายรับรวมจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในแต่ละปี ตลอดอายุสัญญา หรือคิดจากอัตรากงที่ตลอดอายุสัญญา

ค่าตอบแทนการใช้สิทธิให้เรียกเก็บคราวเดียวเป็นรายปี

(2) ค่าตอบแทนแบบชำระในคราวเดียว เป็นการจ่ายค่าตอบแทนสำหรับการเปิดเผยเทคโนโลยี (Disclosure Fee) และการใช้สิทธิ (Royalty Fee) ตลอดระยะเวลาการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ในครั้งเดียว

ส่วนที่ 3 การโอนสิทธิ

ข้อ 27 การโอนสิทธิความเป็นเจ้าของในนวัตกรรม และผลงานวิจัยให้กับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า พิจารณากำหนดค่าตอบแทนในอัตราไม่น้อยกว่า 2 เท่า จากมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่คำนวณได้ และนำเสนอรองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้กำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับการโอนสิทธิ และการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา ตามเอกสารแนบท้ายระเบียบนี้

กรณีที่ผู้ขอรับโอนสิทธิความเป็นเจ้าของตามวรรคหนึ่ง มีมากกว่าหนึ่งราย ให้รองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนาระบบไฟฟ้าพิจารณาอนุมัติ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของ กฟผ. เป็นสำคัญ

กรณีทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอผู้ว่าการอนุมัติ เป็นกรณีไป โดยดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลม

ส่วนที่ 4 คุณสมบัติผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ

ข้อ 28 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า จะประเมินศักยภาพผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิที่จะนำนวัตกรรม และผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ตามเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ จากปัจจัยข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (1) ศักยภาพความพร้อมด้านการผลิต
- (2) ศักยภาพความพร้อมด้านการตลาด
- (3) ศักยภาพความพร้อมด้านการเงิน
- (4) ศักยภาพความพร้อมด้านเทคนิค
- (5) รูปแบบการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์
- (6) ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

กรณีทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการประเมินศักยภาพผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ และนำเสนอผู้ว่าการอนุมัติ โดยดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

หมวด 3 การจัดสรรผลประโยชน์

ข้อ 29 ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า พิจารณานุมัติจ่ายค่าตอบแทนจากการนำนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญา ไปใช้ประโยชน์ให้แก่ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ.

ข้อ 30 การจัดสรรผลประโยชน์ ในกรณีที่มีผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. มากกว่าหนึ่งราย ให้ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. นั้นจัดทำความตกลงร่วมกัน เพื่อระบุสัดส่วนการมีส่วนร่วมในการสร้างผลงานนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญา และแจ้งต่อฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้าเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อจัดสรรผลประโยชน์ตามสัดส่วนของการมีส่วนร่วมนั้น

ข้อ 31 กรณีผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. สิ้นสุดสถานะการเป็นพนักงาน หรือสิ้นสุดสัญญาจ้าง หรือสิ้นสุดข้อตกลงการปฏิบัติงาน จะยังคงได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ กฟผ. จะจัดสรรผลประโยชน์ให้บุคคลดังกล่าวตราบเท่าที่ยังมีชีวิตอยู่

ส่วนที่ 1 กรณีใช้ประโยชน์ภายในองค์กร

ข้อ 32 กรณีนำนวัตกรรม ผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญา ไปใช้ประโยชน์ในองค์กร ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้พิจารณานุมัติจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. ตามอัตราที่ กฟผ. ประกาศกำหนด โดยนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญานั้น จะต้องเป็นผลงานที่ได้รับการขยายผลใช้งานในองค์กร และมีระดับความพร้อมเทคโนโลยี (Technology Readiness Level: TRL) ของ กฟผ. อยู่ในระดับ TRL7 ที่เป็นโครงการนำร่องแล้วและสามารถใช้งานได้ดี ไม่มีปัญหาข้อบกพร่อง และได้รับการพิจารณานำมาผลิตในระดับอุตสาหกรรมเพื่อผลิตใช้งานภายในองค์กร

ส่วนที่ 2 กรณีใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ก่อให้เกิดรายได้

ข้อ 33 ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้พิจารณานุมัติจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้จากนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ในเชิงพาณิชย์ และให้จัดสรรตามความประสงค์ของผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. ดังนี้

ข้อ 33.1 ตามอัตราที่ กฟผ. ประกาศกำหนด หรือ

ข้อ 33.2 พิจารณาจากสัดส่วนของผลกำไรสุทธิ ตามที่ตกลงกัน โดยผู้ว่าการเป็นผู้อนุมัติ ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้อนุมัติจ่ายค่าตอบแทน

หมวด 4 การบริหารจัดการ

ข้อ 34 ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า เป็นผู้อนุมัติและสั่งจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อจดทะเบียนคุ้มครองนวัตกรรม หรือผลงานวิจัย รวมถึงค่าธรรมเนียมในการรักษาสิทธิ และค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการเพื่อนำนวัตกรรม หรือผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการให้เป็นไปตามเอกสารแนบท้ายระเบียบนี้

กรณีทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้เจ้าของโครงการนำเสนอผู้ว่าการเป็นผู้อนุมัติค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง และให้ถือตามวิธีปฏิบัติสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุญาตให้ใช้สิทธิ หรือการโอนสิทธิ ตามเอกสารแนบท้ายระเบียบนี้โดยอนุโลม

การบริหารจัดการในกรณีที่ดินนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิทธิร่วมกันระหว่าง กฟผ. กับหน่วยงานภายนอกให้เป็นไปตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น

ประกาศ ณ วันที่

26 มิ.ย. พ.ศ. 2566

(นายสุชัย เอกอุ่น)

ผู้ว่าการ

เอกสารแนบท้าย
ระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วย
การบริหารจัดการนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา
พ.ศ. 2566

ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการ

- 1) การดำเนินการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการ หรือค่าใช้จ่ายในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ตามระเบียบข้อ 34 ประกอบด้วย ค่าจ้างทำของ ค่าจ้างบุคลากร ค่ารับรองในการดำเนินโครงการ ค่าล่วงเวลา ค่าเช่ายานพาหนะ ค่าเชื้อเพลิง ค่าธรรมเนียมผ่านทาง ค่าเบี้ยเลี้ยงที่พัก ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ควบคุมการผลิตผลงานนวัตกรรม ผลงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญา ค่าเครื่องใช้สำนักงาน ค่าถ่ายเอกสารและพิมพ์เอกสาร ค่าสื่อสาร ค่าอาหารแถมปี เป็นต้น
- 2) การจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานตามข้อ 1) ให้รวมถึงการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ และแก้ไขปัญหาในงานในโครงการด้วย

วิธีปฏิบัติสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุญาตให้ใช้สิทธิ หรือการโอนสิทธิ

- 1) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า รวบรวมผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรม ที่ได้รับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และหรือมีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ ส่งให้ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ
- 2) ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ ดำเนินการประเมินศักยภาพเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์เบื้องต้น และแจ้งให้ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้าทราบ
- 3) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า และ ฝ่ายกลยุทธ์การตลาด ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ นวัตกรรม ผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญานั้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- 4) หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจ แสดงความจำนงค์ในการขอรับอนุญาตให้ใช้สิทธิ และขอรายละเอียดเพิ่มเติมมายังฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า
- 5) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า รวบรวมข้อมูล ประเมินรูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุญาตให้ใช้สิทธิ หรือการโอนสิทธิที่เหมาะสม
- 6) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า ประสานงานให้หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจ พบกับ ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. และฝ่ายพัฒนาธุรกิจ เพื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรม ผลงานวิจัย หรือทรัพย์สินทางปัญญานั้น ทั้งนี้หากมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ จะต้องให้มีการดำเนินการทำสัญญาการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ (Non-Disclosure Agreement: NDA) ด้วย โดยให้หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจจัดทำแผนการนำไปใช้ประโยชน์ส่งให้ กฟผ.
- 7) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า ดำเนินการประสานและติดตามข้อเสนอแผนการนำไปใช้ประโยชน์จากหน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจ
- 8) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ และฝ่ายนิติการ ร่วมกันจัดทำข้อกำหนด และแนวทางการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ดังนี้
 - (8.1) ขอบเขตของเทคโนโลยีที่อนุญาตให้ใช้สิทธิ (Scope of Technology)
 - (8.2) ระยะเวลาของการใช้สิทธิในเทคโนโลยี (Term of Licensing)
 - (8.3) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี (ผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ.) และผู้รับสิทธิการใช้เทคโนโลยี (หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจ)

(8.4) แผนการ ...

- (8.4) แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่อนุญาตให้ใช้สิทธิ และกำหนดงบประมาณที่ต้องใช้ในการบริหารโครงการ หรือถ่ายทอดเทคโนโลยี
- (8.5) ขอบเขตของการอนุญาตให้ใช้สิทธิในเทคโนโลยี เช่น การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบ Exclusive Right โดยหน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจเป็นผู้ถือสิทธิแต่เพียงผู้เดียว หรือ Non-Exclusive Right โดยมีหน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจสามารถมีสิทธิในการใช้เทคโนโลยีได้หลายหน่วยงาน เป็นต้น
- (8.6) ค่าตอบแทน โดยผู้ขอรับอนุญาตจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน
- (8.6.1) ค่าเปิดเผยเทคโนโลยี (Disclosure Fee) เป็นค่าตอบแทนที่ผู้ขอรับอนุญาตชำระให้แก่ผู้อนุญาตเพื่อตอบแทนการเข้าถึงเทคโนโลยี อีกทั้งเป็นการแสดงถึงความพร้อมและความตั้งใจของผู้ขอรับอนุญาตในการขอใช้สิทธิในเทคโนโลยี
- (8.6.2) ค่าตอบแทนการใช้สิทธิ (Royalty Fee) เป็นค่าตอบแทนที่ผู้ขอรับอนุญาตชำระให้แก่ผู้อนุญาตเพื่อตอบแทนการใช้เทคโนโลยีนั้นๆ ปกติจะคิดเป็นร้อยละของยอดขายหรือรายรับรวมในแต่ละปี โดยอัตราที่คิดขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์ บริการ และสาขาเทคโนโลยี อาจจะคิดดังนี้
- คิดจากอัตราคงที่
 - คิดจากยอดขายหรือสินค้า
- 9) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า และฝ่ายพัฒนาธุรกิจ ดำเนินการเจรจาต่อรองร่วมกันระหว่าง กฟผ. และหน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจ โดยมีเงื่อนไข ข้อกำหนดและแนวทางการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตามข้อ 8)
- 10) ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ ดำเนินการพิจารณาผลการเจรจาต่อรองการอนุญาตให้ใช้สิทธิ และแจ้งให้ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้าทราบ
- 11) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า นำเสนอรองผู้ว่าการสายงานวางแผนและพัฒนา ระบบไฟฟ้าอนุมัติการนำนวัตกรรม หรือผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- 12) ฝ่ายนิติการ จัดทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ หรือการโอนสิทธิ ของนวัตกรรม ผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญา
- 13) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า ร่วมกับผู้สร้างผลงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใน กฟผ. ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่สนใจ และดำเนินการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพสินค้าและบริการ ตามสัญญา
- 14) ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาติดตามค่าตอบแทนการเปิดเผยเทคโนโลยี (Disclosure Fee) และค่าตอบแทนการใช้สิทธิ (Royalty Fee) ตามที่กำหนดในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Contractual Arrangement) และเป็นผู้ดำเนินการออกใบแจ้งหนี้
- 15) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบไฟฟ้า และฝ่ายพัฒนาธุรกิจ สรุปรายงานการบริหารสัญญา การอนุญาตให้ใช้สิทธิ ให้ผู้ว่าการทราบ

กรณีการอนุญาตให้ใช้สิทธิ/โอนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการใช้วิธีปฏิบัติข้างต้นได้โดยอนุโลม และนำเสนอให้ผู้ว่าการพิจารณาอนุมัติ

วิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา

การพิจารณามูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา สามารถคำนวณด้วยวิธีการข้อหนึ่งข้อใดดังนี้ โดยมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่ประเมินได้ จะนำไปออกแบบเพื่อแบ่งชำระค่าตอบแทนการให้ใช้สิทธิ (ค่าตอบแทนการเปิดเผยเทคโนโลยี (Disclosure Fee) และค่าตอบแทนการให้สิทธิ (Royalty Fee)) ตามระเบียบข้อ 26 ต่อไป

1) วิธีการวิเคราะห์มูลค่าจากต้นทุน (Cost Approach)

การประเมินมูลค่าจากต้นทุนของทรัพย์สินทางปัญญา คือ การนำเอาข้อมูลต้นทุนจากการได้มาซึ่งทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นมูลค่าของสิ่งประดิษฐ์ สินค้า บริการหรือแบรนด์ของสินค้า ตั้งแต่ต้นทุนในการวิจัยและพัฒนา รวมถึงต้นทุนจากค่าแรง ค่าบุคลากร ค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ ต้นทุนการจัดทำต้นแบบสินค้า/บริการ ต้นทุนการทดสอบและทดลอง ตลอดจนต้นทุนการดำเนินการทางกฎหมาย เช่น การออกใบอนุญาต การขอรับรองมาตรฐาน เป็นต้น

2) วิธีการเปรียบเทียบตลาด (Market Approach)

การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาจากการเปรียบเทียบราคาตลาด คือ การประเมินมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญาจากราคาของทรัพย์สินทางปัญญาที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันที่มีการซื้อขายหรือให้เช่าในตลาด ซึ่งมีขั้นตอนในการประเมินมูลค่าโดยวิธีเปรียบเทียบตลาดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พิจารณาคูณสมบัติของนวัตกรรม หรือผลงานวิจัย เพื่อหาคู่เปรียบเทียบ

ขั้นตอนที่ 2 หาทรัพย์สินทางปัญญาที่มีลักษณะเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากไม่มีทรัพย์สินทางปัญญาชิ้นใดเหมือนกันจึงควรหาทรัพย์สินทางปัญญาที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน 2 หรือ 3 รายการ เพื่อเปรียบเทียบ

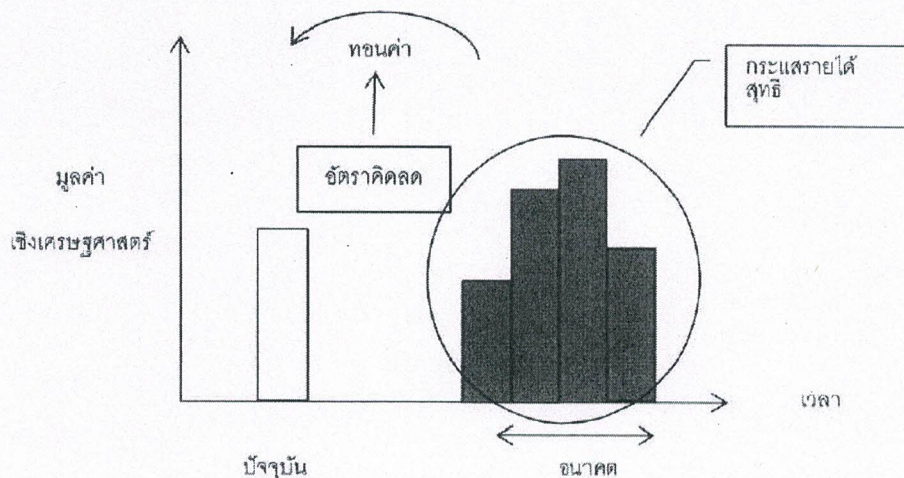
ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบราคากับคู่เทียบที่มีความคล้ายคลึงมากที่สุด รวมถึงสืบค้นว่าผลงานดังกล่าวมีค่าตอบแทนการเปิดเผยเทคโนโลยี (Disclosure Fee) อย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 สืบค้นข้อมูลเทคโนโลยี และค่าตอบแทนการให้สิทธิ (Royalty Fee) ของกลุ่มอุตสาหกรรม/กลุ่มเทคโนโลยี โดยอาจสืบค้นจาก Industry reports and market studies, Patent databases หรือ Industry associations and conferences เป็นต้น

3) วิธีการวิเคราะห์ ...

3) วิธีการวิเคราะห์รายได้ (Income Approach)

การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาด้วยวิธีนี้ เป็นการประเมินจากกระแสรายได้ในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินทางปัญญา โดยข้อมูลที่ประกอบการประเมินดังกล่าวประกอบด้วย แผนธุรกิจ สัดส่วนต้นทุน จำนวนรวมของกระแสรายได้ในอนาคต อัตราการเติบโตหรืออัตราการเสื่อมของกระแสรายได้ในอนาคต รวมทั้งระยะเวลาในการสร้างรายได้จากทรัพย์สินทางปัญญา อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญของการประเมินมูลค่าจากรายได้คือ ความเสี่ยงและต้นทุนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้มูลค่าที่ได้มีความกว้างตัวสูงกว่าการประเมินจากต้นทุน ดังนั้น การประเมินมูลค่าจากรายได้จึงจำเป็นต้องคิดจากมูลค่าทางรายได้ที่เป็นปัจจุบัน (Net present value)

รูปหลักการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาจากรายได้ในอนาคต

สมการที่ใช้ในการคำนวณทรัพย์สินทางปัญญา

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน} = \frac{\text{กระแสเงินสดปีที่ 1}}{(1+i)} + \frac{\text{กระแสเงินสดปีที่ 2}}{(1+i)^2} + \frac{\text{กระแสเงินสดปีที่ 3}}{(1+i)^3} + \dots + \frac{\text{กระแสเงินสดปีที่ } N}{(1+i)^N}$$

หรือ

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน} = \delta^1 \text{กระแสเงินสดปีที่ 1} + \delta^2 \text{กระแสเงินสดปีที่ 2} + \dots + \delta^N \text{กระแสเงินสดปีที่ } N$$

เมื่อ N คือ อายุของทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับการคุ้มครองหรือยังสามารถสร้างผลประโยชน์ทางธุรกิจได้

i คือ อัตราดอกเบี้ย หรือ อัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน

δ คือ ตัวคูณมูลค่าปัจจุบันตามแต่ละปี (ซึ่งคิดจากอัตราคิดลดที่ใช้คำนวณ)

ซึ่งมีขั้นตอน ...

Handwritten signature/initials.

ซึ่งมีขั้นตอนในการประเมินมูลค่าโดยวิธีเปรียบเทียบตลาดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประมาณการยอดขายรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ ตามที่ระบุในแผนธุรกิจ โดยอาจพิจารณาหลายปัจจัย เช่น การเติบโตของอุตสาหกรรม

ขั้นตอนที่ 2 หักต้นทุนของการผลิต ต้นทุนการดำเนินการ และต้นทุนการตลาด เพื่อประชาสัมพันธ์ หรืออื่นๆ

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณมูลค่าของเงินในแต่ละปีให้กลับมาเป็นมูลค่าปัจจุบัน โดยใช้อัตราคิดลดที่คิดจากอัตราค่าเสื่อมของเงินตามระยะเวลา และหรืออัตราความเสี่ยงของการลงทุน

ขั้นตอนที่ 4 นำมูลค่าเงินที่ถูกคิดลดในแต่ละปีมารวมกันเพื่อให้ได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของทรัพย์สินทางปัญญา

4) วิธีประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา ร้อยละ 25 จากกำไร (Rule of Thumb)

วิธีนี้ ดำเนินการโดยประมาณการรายได้จากการทำธุรกิจในอนาคตแล้วหักต้นทุนต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งหมด จากนั้น จึงแบ่งส่วนกำไรให้กับเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งหลักการคือ เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา จะได้รับการแบ่งส่วนกำไรที่ ร้อยละ 25 ของกำไรส่วนที่เกิดขึ้น

5) การประเมินเชิงคุณภาพ

วิธีการประเมินมูลค่าเชิงคุณภาพ หรือการประเมินแบบ “Checklist” เป็นการประเมิน “ปัจจัย” หรือ “ตัวแปร” ต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญาทั้งทางบวกและทางลบ เช่น ปัจจัยด้านกฎหมาย การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เทคโนโลยีและการพัฒนา ปัจจัยทางการเงิน ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ทั้งนี้ผลจากการประเมินเชิงคุณภาพดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจดำเนินการกับทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ระบุเป็นตัวเงิน ข้อมูล และปัจจัยเชิงคุณภาพที่ควรนำมาประกอบการพิจารณาการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การมีส่วนร่วมสนับสนุนในงานวิจัย รูปแบบ กิจกรรม บทบาทต่างๆ ของผู้ที่สนใจใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม นวัตกรรมต่อการพัฒนาเทคโนโลยีที่ผ่านมา และประโยชน์ที่ได้จากการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ หรือ โอกาสที่จะมีความร่วมมือต่อไปในอนาคต เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะอนุญาตให้ใช้สิทธิในเงื่อนไขต่างๆ ตลอดจนเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการนำผลงานไปใช้ประโยชน์

6) การคำนวณมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม